

OTÁZKY: RENESANCIA + NOVOVEK

1. Porovnaj grécky, stredoveký, renesančný, osvietenský, moderný aj postmoderný zmysel pojmov svet, Boh, láska, sloboda, spravodlivosť a človek.
2. Porovnaj Kuzanského učení nevedomosť so Sokratovým „Viem, že nič neviem“. Hľadáme podobnosti a odlišnosti.
3. Stručne charakterizuj politickú filozofiu renesancie v jej konzervatívnom, liberálnom a socialistickom „vydaní“.
4. Čo spája mysliteľov Augustína a Luthera? (indícia: posledný súd)
5. „Zmluvy bez taseného meča sú len zdrapmi papiera“. Prelož Hobbesov citát do jazyka dnešnej doby a dolož svoju odpoveď aj konkrétnym príkladom.
6. F. Bacon vo svojom Veľkom obnovení vied načrtáva, sám stihne realizovať len zlomok, grandiózny plán reforiem a cieľov pre Človeka, ktorý za stred svojho života považuje poznanie... Popíš a stručne charakterizuj jednotlivé kroky jeho Veľkého plánu.
7. Popíš a zdôvodni mimofyzikálne dôsledky heliocentrizmu.
8. Popíš jeden svoj idol kmeňa, rodu, jaskyne a divadla, o ktorom vieš, že ovplyvnil/ ovplyvňuje tvoje myslenie aj konanie.
9. Porovnaj renesančný, stredoveký aj staroveký antropocentrizmus.
10. Renesancia spustila proces, ktorý Európu na 500 rokov urobil „stredom“ sveta. Čo všetko pri tom, v ňom a ako spolupôsobilo? Uveď, opíš, vysvetli.
11. Objasni prečo-ako-čím sú počas renesancie tieto megatrendy (jeden po druhom, prosím) – individualizácia, sekularizácia, matematizácia, senzualizácia, panteizácia – kľúčovými v oblasti náboženstva, poznania, umenia a politiky. V každej zo spomenutých oblastí odhaľ a popíš a objasni pôsobenie aspoň 2 megatrendov.
12. Ako by smrť (napr. človeka) vysvetľovali títo: Leibniz, Hume, Schopenhauer, Descartes, Jaspers, Sartre, Heidegger, a Berkeley? Vysvetli a zdôvodni.
13. Ako by si deduktívne argumentoval „za“ eutanáziu?
14. „Nič nie je v rozume, čo by pred tým nebolo v zmysloch – okrem rozumu samého“. Prvá časť vety patrí Lockovi (empirik), druhá Leibnizovi (racionalista). Ktorý z nich je, podľa teba, z pohľadu poznatkov, ktoré máme dnes k dispozícii, bližšie k pravde (korešpodncia)? Vysvetli a zdôvodni.
15. Filozof dejín A. Geunlicx je autorom prirovnania k hodinám: Predstavte si dvoje hodín, ktorých chod súhlasí bez najmenej odchýlky. Súlad medzi nimi je možné dosiahnuť tromi spôsobmi. 1. Oba hodinové prístroje sú mechanickým zariadením spojené tak, že jedni hodiny sú závislé na druhých. 2. Existuje hodinár, ktorý na chod oboch hodín neustále dozerá. 3. Hodinár hodiny zostrojil tak, že akákoľvek odchýlka je vylúčená. 3 spôsoby reprezentujú 3 ontologické koncepty; prirad' Spinozovu, Leibnizovu a Descartovu k tým správnym číslam.
16. Porekadlo „Zvyk je železná košeľa“ by si mal-a vysvetliť či objasniť „cez“ D. Huma.
17. Ako by si induktívne argumentoval „proti“ právu rodičov na interrupciu?
18. Na fenoméne nápadu a placebo efektu objasni povahu psychofyzického problému (Descartes) ako aj pokus o jeho riešenie cez tzv. psychofyzický paralelizmus (Spinoza) a Leibnizovu monadológiu.
19. Ako je možný omyl alebo chyba alebo ako k chybám a omylom dochádza alebo čím sú chyby a omyly v poznávaní zapríčinené? V teórii poznania týchto autorov: Parmenides, Demokritos, Protagoras, Platón, Aristoteles, Epikuros, Augustín, Bacon, Descartes, Spinoza, Locke, Hume, Kant, Hegel, Nietzsche, Comte, Russel, Husserl, Lyotard.
20. Predveď konkrétny príklad použitia induktívneho a aj deduktívneho myslenia. A objasni aj ich praktickú koexistenciu v našom myslení.
21. Utvorte 1 krátky polemický dialóg racionalistu s empirikom na tému „Parlamentné voľby: Ísť, či neísť voliť?“
22. Uveď a vysvetli čo a ako garantuje poznávaniu pravdivosť a istotu v teóriách poznania týchto autorov: Parmenides, Demokritos, Protagoras, Platón, Aristoteles, Epikuros, Augustín, Bacon, Descartes, Spinoza, Locke, Hume, Kant, Hegel, Nietzsche, Comte, Russel, Husserl, Lyotard.
23.
 - a. Dokáž (vydrž) argumentovať „pre“ tvrdenie, ktoré 1. človeka, 2. zviera, 3. rastlinu, 4. anorganické súcna (veci, nerasty, vodu, atď.) aj 5. Boha (bohov) radí medzi stroje (viac či menej jednoduché/zložité).
 - b. Potom sa pokús (ako len vieš) argumentovať „proti“ a vždy vysvetli, v čom spočíva odlišnosť 1. ľudského, 2. zvieracieho, 3. rastlinného, 4. anorganického aj 5. Božského bytia od bytia stroja (robot).
 - c. Nato sa ma pokús presvedčiť o zásadnej podobnosti 1. ľudského a zvieracieho bytia, 2. ľudského a rastlinného bytia, 3. ľudského a anorganického bytia a tiež aj ľudského a Božského bytia.

- d. V čom je teda človek iný, radikálne nepodobný 1. zvieratám, 2. rastlinám, 3. anorganičnu, 4. Bohu (bohom) aj 5. strojom?
- e. Do každého zo vzťahov (viď otázku „c“) „vložiť“ ako vhodnú premennú meno aspoň 1 filozofa, ktorý by zásadnú inakosť medzi nimi odmietal (vysvetli aj ako, prečo – by ju odmietal).
- f. Definuj stroj, strojovitosť stroja, podstatu každého stroja.
24. Korešpondenčná, kontextuálna, koherenčná, ontologická a konsenzuálna teória pravdy... Ktoré 2 (teórie) pravdy sa najdominantnejšie prejavujú vo filozofii Tálesa, Parmenida, Empedokla, Demokrita, Sókrata, Platóna, Aristotela, Epikura, Augustína, Akvinského, Occama, Kuzanského, Galileiho, Bacona, Descarta, Leibniza, Locka, Huma, Berkeleyho, Kanta, Fichteho, Hegela, Comta, Marxa, Nietzscheho, Schopenhauera, Sartra, Husserla, Carnapa, Wittgensteina a Lyotarda? Svoju voľbu vždy stručne zdôvodni.
25. Analyzuj Leibnizove tvrdenie o najlepšom zo všetkých možných svetov.
26. Objasni základný rozdiel medzi empirizmom a racionalizmom pri riešení problému pravdy a istoty poznania.
27. Vymenuj aspoň 5 známych „šíritel'ov“ skepsy v dejinách filozofického myslenia. Porovnaj ich skepticizmy.
28. Opíš „príbeh“ cogita (Descartes).
29. Vysvetli v čom spočíva inovatívnosť (Kant) a originalita (Hegel) nemeckej klasickej filozofie, ak sa na to pozrieme z pohľadu rozpracovania centrálnej témy novovekej filozofie (poznatie).
30. Vysvetli prečo sa teória poznania stáva koncom renesancie a s nástupom novoveku najdôležitejšou filozofickou disciplínou.
31. Odhaľ základnú podobnosť aj rozdiel medzi ontológiami Macha, Leibniza, Epikura a Demokrita.
32. Aký zmysel dávajú pojmu sloboda Anaximandros, Herakleitos, Pytagoras, Empedokles, Demokritos, Protagoras, Sókrates, Platón, Aristoteles, Stoici, Epikuros, Skeptici, Augustín, Akvinský, Occam, Bruno, de Montaigne, Luther, Machiavelli, Grotius, Morus, Descartes, Spinoza, Leibniz, Locke, Hume, Rousseau, Voltaire, Kant, Fichte, Hegel, Marx, Comte, Nietzsche, Schopenhauer, Heidegger, Sartre, Popper, Scheler, Gehlen, Lyotard, Dewey, Habermas?
33. Aký zmysel dávajú pojmu dobro Herakleitos, Protagoras, Sókrates, Platón, Aristoteles, Stoici, Epikuros, Skeptici, Augustín, Akvinský, de Montaigne, Luther, Machiavelli, Spinoza, Leibniz, Hume, Rousseau, Voltaire, Kant, Hegel, Marx, Nietzsche, Habermas?
34. Po návrate z Anglicka napíše návštevu inšpirovaný Voltaire svoje Filozofické listy. Uved' 5 základných odporúčaní tohto diela, ktoré Voltaire adresuje všetkým Európanom.
35. Ktoré z daných viet patria podľa Kanta umu a ktoré zmyslovému nazeraniu? 1. Ak nesiem kameň, cítim jeho ťaž. 2. Slnko zohrieva kameň. 3. Kameň je ťažký. 4. Ak slnko svieti na kameň, ten sa zohrieva.
36. Slová: nesmrteľnosť, teleso, telo, zákon a hlúposť správne priradiť k ideám, predstavám alebo pojmom, tak ako by to určite urobil Kant.
37. Naša myseľ podľa Kanta pracuje s predstavami, pojmami a ideami. Opíš ako vznikajú predstavy, ako pojmy a ako idey a vysvetli, čím sa pojmy od jednotlivých predstáv líšia a aj to, aký význam majú pre nás idey (všetko podľa Kanta).
38. Hegel na rozdiel od Kanta neodmietol dialektickú metódu (ako špekulatívnu) a po istých úpravách sa mu stala to pravou, schopnou zachytiť v myslení vývin, pohyb, dianie (rozumu)... Charakterizuj jeho dialektiku a aplikuj ju v konkrétnom prípade (ľubovoľnom).
39. Dobro, pravda a krása... Ak majú byť v živote človeka prítomné, kladú na subjekt (ja) isté nároky. Vysvetli kedy sme dobrí (konáme dobro), kedy máme pravdu (poznávame pravdivo) a kedy je svet krásny (vnímame krásu). Všetko podľa Kanta.
40. Objasni dôvody pre ktoré mohli byť myšlienky – a ktoré, napríklad? – Descartesa, Huma a Kanta pre niektoré kresťanské cirkvi neprijateľné do tej miery, že ich práca a pôsobenie boli vystavené v danej dobe istým reštrikciám.
41. Occama, Hobbesa a Bacona považujeme za predchodcov a inšpirátorov empirizmu... Vysvetli prečo. Skús načrtnúť „empiristickú“ líniu, ktorá by sa tiahla celými dejinami západnej filozofickej tradície (až k Rorthymu).
42. Vysvetli akú funkciu a ontologický status pripisujú ideám Platón, Locke, Descartes, Hume, Kant a Hegel.
43. Charakterizuj determinizmus Demokrita, Leibniza, Hegela, Holbacha, Spinozu a ešte aspoň 2och (vhodne) vybraných filozofov.
44. Definuj kritérium verifikácie, falzifikácie, potvrditeľnosti a vysvetli problém protokolárnych vied (observačnej bázy).
45. Charakterizuj Bachelardovu epistemologickú koncepciu aj teóriu vedeckého poznania od Kuhna.
46. Objasni a charakterizuj fenomén postmoderny. Našiel by sa v dejinách filozofie podobný „fenomén“? Posúď.
47. Objasni pojem sveta a transcendencie ako ich používa Jaspers.

48. Charakterizuj skúsenosť ničoty a jej funkciu (dôsledky) u týchto autorov: Jaspers, Heidegger a Sartre.
49. Objasni ako by smrť mohla byť „kritériom“ života – pre kresťana, Nietzscheho, Foucaulta, de Montaigneho, Jaspersa, Heideggera a Sartra.
50. Porovnaj kritiku fenoménu súkromného vlastníctva a voľného trhu u Marxa a Rousseaua.
51. Objasni dôvody Kierkegaardovej kritickej recepcie Hegela.
52. Objasni Nietzscheho kritiku osvietenenského projektu.
53. Objasni dôvody pocitu absurdity u Sartra, Camusa, Schopenhauera a Tertulliana.
54. Objasni Wittgensteinove tvrdenie: „Nemôžeme myslieť nič nelogické, lebo ináč by sme museli myslieť nelogicky...“
55. Objasni Wittgensteinove tvrdenie: „Hranice môjho jazyka znamenajú hranice môjho sveta.“
56. Porovnaj využitie analytickej metódy v prístupoch logických analytikov, štrukturalistov a hermeneutiky.
57. Charakterizuj Habermasovu konsenzuálnu teóriu komunikácie.
58. Vysvetli rozdiel medzi konvencionálnou a postkonvencionálnou etikou. Preskriptívnou, deskriptívnou a analytickou etikou.
59. Odhaľ antropocentrizmus v probléme tzv. Globálneho otepľovania.
60. Definuj hrozby aj nádeje, ktoré sa spájajú s génovým inžinierstvom.
61. Mnohí ľudia, aj vplyvní a známi, odmietali olympiádu v Číne (LOH 2009), pretože tá zas dlhodobo odmieta dodržiavať a chrániť Ľudské práva... Čína vtedy síce na jednom z mnohých frontov „tichej vojny“ o Ľudské práva o malý kúsok ustúpila (Sudán), no aj tak, išlo krok kupca, nie partnera a aj „zvnútra“ Európy sa vtedy ozývali hlasy neplieť šport a politiku dohromady... Interpretuj tento konflikt z pohľadu postmodernej etiky (Lyotard, Foucault, Frank, Rorthy). Zaujmi tiež aj vlastný postoj (vo veci: Olympiáda v Číne).
62. Uveď ako o kráse pojednávajú títo: Platón, Aristoteles, Hume, Kant, Nietzsche, Hegel, Schopenhauer, Heidegger.
63. Uveď ako definovali ľudskosť človeka títo: Herder, Scheler, Gehlen, Heidegger, Sartre, Camus, Jaspers, Hegel, Nietzsche, Platón, Aristoteles, Descartes, Augustín.
64. Uveď ako sa o štáte vyjadrujú títo: Aristoteles, Augustín, Akvinský, Machavelli, Hobbes, Locke, Rousseau, Platón, Hegel.
65. Uveď ako sa vyjadrujú o dejinách a dejinnosti títo: Augustín, Comte, Hegel, Marx, Nietzsche, Spencer.
66. Kritizuj alebo relativizuj koncepciu dejín A. Comta.
67. Definuj kontextuálnu, konsenzuálnu, ontologickú, koherenčnú a korešpondenčnú teóriu pravdy a ku každej prirad' mená aspoň 3 filozofov. Vhodnosť svojho výberu vždy stručne zdôvodni.
68. K menám filozofov prirad' vždy aspoň 3 klasifikácie, tak aby charakterizovali ich myšlienkové postupy, spôsoby a orientácie v rovine ontológie, teórie poznania a etiky. Svoju voľbu vždy stručne odôvodni. K vybraným „-izmom“ vždy poznamenaj, do ktorej z disciplín ich radíme. Mená: Táles, Herakleitos, Parmenides, Demokritos, Protagoras, Sókrates, Platón, Aristoteles, stoici, Epikuros, skeptici, Augustín, Akvinský, Occam, Kuzánsky, Bruno, Bacon, Descartes, Spinoza, Leibniz, Locke, Hume, Berkeley, Mill, Voltaire, Hobbes, Kant, Hegel, Fichte, Nietzsche, Marx, Comte, Wittgenstein, Heidegger, Husserl, Foucault, Lyotard, Marx. Klasifikácie: skepticizmus, agnosticizmus, materializmus, idealizmus, senzualizmus, dualizmus, monizmus, subjektivismus, induktivismus, dedukcionizmus, panteizmus, pluralizmus, deizmus, teizmus, iracionalizmus, realizmus, kritický realizmus, antirealizmus, relativizmus, voluntarizmus, scientizmus, existencializmus, apriorizmus, eudaimonizmus, empirizmus, racionalizmus, kriticizmus, nihilizmus, transcendentalizmus, nominalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, socializmus, hedonizmus, eklekticizmus, logicizmus, hylozoizmus, individualizmus, kolektivismus, utilitarizmus, univerzalizmus, solipsizmus, mechanicizmus, inštrumentalizmus, determinizmus, indeterminizmus, falibilizmus, evolucionizmus, deskriptivismus, preskriptivismus, antropocentrizmus, altruizmus.
69. Cez udalosť „jelenia ruja“ objasni zmysel týchto pojmov: mechanicizmus, dialektika, pluralizmus, hylozoizmus, determinizmus a antropomorfizmus.
70. Porovnaj Humov, Kantov, Wittgensteinov, Herakleitov, Kuzánskeho a Augustínov agnosticizmus.
71. Ako je možný omyl alebo chyba alebo ako k chybám a omylom dochádza alebo čím sú chyby a omyly v poznávaní zapríčinené? V teórii poznania týchto autorov: Demokritos, Protagoras, Platón, Aristoteles, Epikuros, Bacon, Descartes, Kant, Nietzsche, Russel.
72. Stručne charakterizuj pozitivistickú líniu (filozofického myslenia) → Pomenuj a časovo rozčleň jej trvanie na jednotlivé fázy, etapy → Stručne ich (fázy) všetky charakterizuj (mená a hlavné myšlienky) → A pri pohľade „zvrchu“ objasni ako sa celkovo línia vyvíjala, menila (až k postpozitivismu T. Kuhna a P. Feyerabenda).
73. Charakterizuj Machovu verziu Occamovej britvy. Vysvetli „pod“ akou teóriou pravdy takéto myslenie funguje.

74. Definuj rozdiel medzi Kantom a novokantovstvom, Platónom a novoplatonikmi, tomizmom a novotomizmom, moderným a postmoderným myslením, pozitivizmom a postpozitivizmom, štrukturalizmom a postštrukturalizmom.
75. Vysvetli v čom (čím) sa odlišujú idealistické prístupy Kanta, Hegela, Leibniza a Platóna.
76. Objasni čo je predpokladom odcudzenia (sa) človeka → vysvetli jeho príčinu → popíš jeho priebeh (štádiá) → a vysvetli, ako ho možno prekonať, podľa Marxa.
77. Človek je zo svojej podstaty tvorivá bytosť. Ako súčasť celku existuje vždy v rámci danej spoločensko-ekonomickej formácie, ktorá mu v danej miere a svojím spôsobom umožňuje aj zabraňuje túto tvorivosť realizovať... Objasni zmysel Marxovho pojmu spoločensko-ekonomickej formácie → uved' všetky dejinné typy spoločensko-ekonomickej formácie → vysvetli proces jej premeny na inú → a definuj základné kritérium, okolo ktorého sa v dejinách spoločensko-ekonomickej formácií všetko „točí“.
78. Objasni Marxovu kritiku kapitalistickej spoločensko-ekonomickej formácie a sám/-a zhodnot' prínos Marxovho myslenia pre dnešok a jeho hlavné problémy.
79. „Cez“ pojmy protirečenie a paradox objasni základný rozdiel medzi Hegelom a Kierkegaardom.
80. Uvažuj ako Kierkegaard. Charakterizuj slobodu a všetky 3 druhy nástrah, ktoré na ňu (v ľudskom živote) „číhajú“. Posúď aj prečo je sloboda v konečnom dôsledku taká nebezpečná a nechcená. Najprv však odliš pojem slobody od pojmu svojvôle.
81. Objasni Schopenhauerov pesimizmus aj možné východiská z neho, ktoré sám načrtáva.
82. Nietzsche rozoznáva dve evolúcie... Čím sú obe charakteristické? → čo ich odlišuje?
83. Nietzsche rozoznáva dva nihilizmy... Čím sú oba charakteristické? → čo ich odlišuje?
84. Pomocou pojmov trvanie, čas, život, intuícia, skutočnosť, vedomie charakterizuj filozofiu života A. Bergsona.
85. Objasni ako definuje Dilthey rozdiel medzi vysvetľovaním a chápaním a porovnaj toto jeho rozlíšenie s novokantovským delením vied na nomotetické a idiografické.
86. Už na prelome 19. a 20. storočia hovorí Spengler o zániku Západu. Rozlišuje 8 kultúrnych okruhov, kultúry chápe ako živé organizmy a v ich dejinách (vývoji) odhaľuje istý rytmus... Charakterizuj jeho filozofiu dejín. Uved' aspoň 5 kultúrnych okruhov a načrtni ich momentálne „usporiadanie“ (vplyv), ako aj fázu vývoja, v ktorej sa práve nachádzajú.
87. Nietzscheho smrť Boha a Foucaultova konštatácia smrti človeka sú metaforami zachytávajúcimi isté dejinné udalosti, trendy, procesy, či možnosti... Objasni o ktoré ide?
88. Marx ako materialista odmieta metafyziku a podriaďovanie sa metafyzickým veličinám. Voľná ruka trhu alebo voľná súťaž sú z tohto pohľadu pre Marxa prekážky, ktoré človeku neslúžia, ale naopak, prekážajú mu a preto musia byť prekonané... Charakterizuj Marxovu kritiku kapitalizmu a porovnaj jeho prístup s Platónovou kritikou demokracie.
89. Pomocou pojmov fenomén, eidos, nazeranie, intencionalita, fenomenologická redukcia, vedomie, intuícia a životný svet charakterizuj teóriu Husserlova.
90. Aby sa Heidegger dostal k zmyslu bytia musí sa naň pýtať súcna, ktorému vedome o toto bytie ide – človeka. Charakterizuj pobyt aspoň v 5tich črtách, ktoré k nemu neodmysliteľne (existenciálne) patria → a nato rozlíš autentický modus existovania od neautentického, nevlastného spôsobu realizácie ľudského bytia.
91. Objasni ako Heidegger charakterizuje poznanie → A prirad' jeho chápanie pravdy k jednej (dvom) z teórií pravdy. Svoje odpovede stručne zdôvodni.
92. Charakterizuj ľudské bytie ako ho „vidí“ Sartre pomocou týchto pojmov: esencia, existencia, sloboda, smrť, zodpovednosť, ničota, úzkosť, vrhnutosť, absurdita.
93. Uved' aký má hermeneutika (napr. Gadamer) názor na vedecké aspirácie ponúknuť čisté, objektívne a univerzálne platné poznanie? Vysvetli ako definuje pravdu hermeneutika?
94. Stručne charakterizuj teóriu poznania a ontológiu amerických pragmatistov.
95. Vysvetli ako sa skepticizmus prejavuje v americkom pragmatizme (James, Dewey).
96. Charakterizuj nové ontológie vo všeobecnosti a potom, v oboch prípadoch aspoň 3 základné charakteristikami, definuj tú Whiteheadovu a Hartmannovu (ontológiu).
97. Teilhard de Chardin, oponent a rival novotomistov na poli náboženskej filozofie 20. storočia vytvoril takú koncepciu evolúcie, v ktorej... Doplň, prosím. Inak povedané: charakterizuj ontológiu T. de Chardina.
98. Foucault hovorí o moci epistémy... Vysvetli čo to je a začo všetko môže (táto – epistéma) → Potom jej ontologický status a funkciu porovnaj so statusom a funkciou Kantovej apriórnej transcendentálnej subjektivity a tiež aj Kuhnovou paradigmatou.
99. Posúď ako by interpretoval Baconove tvrdenie „Poznanie je moc“ Platón, Augustín, Foucault, Hegel, Nietzsche, Lyotard a Habermas.
100. Charakterizuj východiskový predpoklad analytickej filozofie 20. storočia.

101. Vymenuj podmienky (kritériá) pravdivosti, ktoré vyžaduje Russellov logický atomizmus → A utvor 1 výpoveď (ľubovoľnú), ktorá by sa skladala len z atomárnych výrokov.
102. Porovnaj zmysel tzv. koperníkovského obratu (Kant) a jazykového obratu (Wittgenstein) – vyjadri odlišnosti aj podobnosti oboch „obratov“ v ľudskom myslení.
103. Porovnaj obe etapy Wittgensteinovej filozofickej produkcie – čím sa odlišujú a čo majú spoločné?
104. Vysvetli prečo mohol byť Popper kritický k politickej filozofii Platóna, Hegela aj Marxa.
105. Polemizuj s tvrdením, ktoré hovorí, že ľudia sa počas svojich dejín stále viac a viac približujú k pravde, až k nej nakoniec musia dospieť a budú vedieť všetko (podstatné).
106. Ponúkni konkrétne „dôkazy“ postmodernej situácie – uveď teda príklady poukazujúce na fakt radikálnej plurality, ktorá sa nedá redukovať na žiadneho univerzálne akceptovateľného „spoločného menovateľa“.
107. Isaac Newton (1643-1727) je autorom dôležitého diela Matematické princípy prírodnej filozofie... V čom tkvie jeho dôležitosť – objasni.
108. Vysvetli aké výhrady adresuje F. Bacon starovekej a aj stredovekej vede.
109. Popíš vzorový metodický postup – podľa Descarta – na konkrétnom príklade.
110. Opíš historické (kultúrno-politicko-ekonomické) „pozadie“ ranej gréckej filozofie, klasickej gréckej filozofie, poklasickej gréckej filozofie, patristiky, scholastiky, renesancie, reformácie, baroka, osvietenstva, modernej aj postmodernej filozofie. Sme na pôde dejepisu – buď verný/-á faktom.
111. Vysvetli aký zmysel pojmu svedomie dávajú Sokrates, Hume, Kant, Freud a Nietzsche.
112. Uveď aké 3 druhy poznania rozlišuje u človeka J. Locke.
113. Porovnaj chápanie kontraktu u Hobbesa, Locka a Rousseaua.
114. Objasni chápanie kauzality u Herakleita, Demokrita, Aristotela, Descartesa, Spinozu, Huma, Whiteheada a Kanta.
115. Aký je vzťah medzi poznaním a vôľou u Akvinského, Nietzscheho, Kanta, Spinozu a Locka?
116. S osvietenským pátosom položil Kant štyri základné otázky. a.) Uveď, ktoré to sú. b.) Posúď, ako by na prvú z nich odpovedal Hume, on sám (Kant) a Mach. c.) Na poslednú zas Kierkegaard, Heidegger a Sartre? d.) Na tie dve uprostred odpovedz ty sám-a.
117. Opíš (Hegelovu) „cestu myšlienky“ – pohyb absolútna (ducha) cez jeho vývinové štádiá. Použi pri tom aspoň 5 z týchto pojmov: triáda, téza, negácia, dialektika, antitéza, vývoj, protirečenie, syntéza, idea, sloboda, bytie, inobytie, absolútny duch.
118. Odhaľ podobnosti v Hegelovej a Herakleitovej ontológii.
119. Nájdi spoločnú črtu v inak rozdielnych ontológiách Hegela a Schopenhauera.
120. Vysvetli v akom vzťahu sú v Hegelovej filozofii ducha umenie, náboženstvo a filozofia.
121. Porovnaj Schopenhauerov a Nietzscheho voluntarizmus – nájdi odlišnosti aj podobnosti.
122. Uveď aspoň 6 filozofov, ktorý sa počas dejín zaoberajú otázkou-problémom smrti. Stručne ich prístupy charakterizuj.
123. Objasni Sartrovu tézu „Existencia predchádza esenciu (podstatu).“ Porovnaj takýto prístup s tomistickým chápaním vzťahu existencia-podstata.
124. Zhodnoť Sartrove tvrdenie, že zodpovednosť slobodného človeka je absolútna, a týka sa aj zodpovednosti za každého, kto je priamo aj nepriamo súčasťou našich životných projektov, plánov.
125. Slávny Freudov žiak C. G. Jung hovorí o nevedomí, že „predstavuje a priori existujúcu podmienku vedomia a všetkých jeho obsahov. Z nevedomia vychádzajú determinujúce účinky, ktoré nezávisle na akomkoľvek druhu vedomého odovzdávania zaručujú v každom jednotlivom indivíduu podobnosť, či dokonca rovnakosť skúsenosti ako aj predstavivosti.“ Objasni ako a čím – berúc do úvahy tento úryvok – by bol Jung podobný alebo nepodobný:
 - a. transcendentalistom,
 - b. voluntaristom,
 - c. existencialistom,
 - d. štrukturalistom,
 - e. iracionalistom.
 - f. racionalistom
126. Stručne charakterizuj spor o modernizmus v katolíckej filozofii 20. storočia a porovnaj ho so sporom dialektikou s antidialektikmi, ktorý sa riešil v scholastickej filozofii.
127. Charakterizuj Carnapovu teóriu poznania. Použi tieto pojmy: hypotéza, logika, verifikácia, indukcia, protokolárne vety, zmysluplnosť.
128. Posúď ktorá z 5 teórií pravdy by dominovala v tej-ktorej dejinnej etape: raný grécky starovek, vrcholný-klasický a neskorý grécko-rímsky starovek, kresťanský stredovek patristický, kresťanský stredovek scholastický, renesancia, osvietenstvo, moderná filozofia a postmoderná filozofia. Svoj záver vždy podlož argumentom.

129. Klam na 5 spôsobov. /indícia: 5 spôsobov = 5 teórií pravdy/
130. Ku každej z 5 teórií pravdy (na ich základe) koncipuj 5 právnych útvarov (noriem) k ľubovoľne vybranej situácii-problému.
131. Posúď ako by interpretovali fenomén halucinácie títo: Descartes, Protagoras, Hume, skeptici, Demokritos a Platón.
132. Ktorá pravda „účinkuje“ najdominantnejšie v týchto zamestnaniach: poslanec, sudca, policajný vyšetrovateľ, učiteľ, chirurg, zabávač, spevák, psychológ a kňaz. Pridať musíš vždy aj stručné zdôvodnenie.
133. Všetko je krásne, všetko je pravdivé a všetko je aj dobré. Vysvetli bez spochybňovania.
134. Cez 4 etické princípy (pravda, krása, sloboda a spravodlivosť) moralizuj tieto etiky: Herakleitos, Anaximandros, Protagoras, Sókrates, Platón, Aristoteles, stici, skeptici, epikurejci, sv. Augustín, sv. Tomáš, Hobbes, Machiavelli, Morus, Grotius, Descartes, Spinoza, Liebniz, Locke, Hume, Kant, Fichte, Hegel, Nietzsche, Kierkegaard, Marx, Foucault, Habermas.
135. Na príklade problematickosti interrupcie charakterizuj-predved' každú z 5tich teórií pravdy.
136. Utvor jednu konkrétnu ontologickú, gnozeologickú, estetickú, etickú, axiologickú, antropologickú a logickú otázku. Jej podmetom nech je vždy pojem „nacionalizmus“.
137. Vychádzajúc zo 4 univerzálnych morálnych princíпов – spravodlivosť, sloboda, krása a pravda – posúď, na ktorých z nich sú väčšinou „založené“ (a vždy uveď aspoň 1 dôvod „prečo“):
- a. renesancia,
 - b. osvietenstvo,
 - c. liberalizmus,
 - d. nacionalizmus,
 - e. marxizmus,
 - f. feminizmus,
 - g. kresťanstvo.
138. Interpretuj aspoň 3 porekadlá (vyber si ktoré chceš) a potom ich všetky vystav vlastnej polemike.
- a. Každá vec má rub aj líce.
 - b. Cnosť bez protivníka vädne.
 - c. Aké si to urobíš, také to budeš mať.
 - d. Kto má rozum má všetko.
 - e. Myšlienky mýto neplatia.
 - f. Pravda je moc.
 - g. Nič nedrž za svoje, čo môžeš stratiť.
 - h. Starosť a trápenie – života korenie.